

Parlament de Vicenç Biete i Farré amb motiu del descobriment a Capellades d'un monument en honor del Dr. Lluís Solé Sabarís (13 de novembre de 1993)

Il·ltre Sr. Lluís Castells, Alcalde de Capellades, Excm. Sr. Enric Freixa, President de l'Acadèmia de Ciències i Arts, digníssimes autoritats, senyora vídua de Solé Sabarís, senyores i senyors, amics tots.

El record de Lluís Solé Sabarís, un dels geògrafs més importants del nostre país, així com els vincles que va mantenir amb Capellades, i també els que el van unir amb la Societat Catalana de Geografia, ens han reunit avui aquí per retre-li un merescut homenatge.

Quins eren aquests vincles seus amb la Societat Catalana de Geografia? Permeteu-me que hi faci una breu referència, tot intercalant prèviament un parèntesi que m'atany personalment. Perquè fa seixanta anys que ens vàrem conèixer amb el doctor Solé a l'Institut-Escola del Parc, de Barcelona, on ell va ser professor de Geografia i jo un nou estrenat estudiant de batxillerat. I on va estudiar també la que hauria de ser la seva muller, la senyora Conxita Sugranyes. Un temps aquell en què Solé Sabarís va infondre en nosaltres els seus alumnes, una passió molt gran per la ciència i pel coneixement de la terra.

El contacte amb Solé Sabarís, interromput per la Guerra Civil i per una estada obligada fora de Catalunya, es reemprengué en reintegrar-se novament a les tasques universitàries a casa nostra. Fou aleshores quan, de la seva mà, vaig ingressar a la Societat Catalana de Geografia i a la Junta de Govern de l'entitat, de la qual ell era President.

Parlar de la seva labor al si de la Societat, eficaç i incansable com era ell, i de com la va dinamitzar, unint entusiasme amb rigor científic, i fer-ho en unes paraules que pretenen ser breus, penso que seria inoportú, com també ho seria la gosadia de condensar en uns pocs mots la seva activitat i la seva vàlua en el camp científic i la qualitat humana que va presidir les seves actuacions. Vàlua, d'altra banda, que tots coneixem a bastament.

Però sí que vull fer referència al motiu que avui ha portat un grup de la Societat Catalana de Geografia a Capellades. Solé Sabarís, durant la seva presidència, va considerar que la nostra entitat no es podia limitar a la seva labor acadèmica i d'estudi reclosa a Barcelona, que la Societat es proclamava catalana i calia que exercís com a tal. Que convenia conèixer *in situ* la realitat, els problemes i les perspectives de futur de les diferents contrades del nostre país, ensems que aprofundint el coneixement de les seves característiques físiques i humanes. I amb aquest fi, va crear la Comissió de Sortides de Camp, al front de la qual va posar un dels seus més eficaços col·laboradors, l'eminent geògraf Lluís Casassas i Simó, el qual més tard ocuparia també la presidència de la Societat i que, malauradament, va morir l'any passat. Lluís Casassas havia estat també, com Conxita Sugranyes i com jo mateix, alumne de Solé Sabarís a l'Institut-Escola.

Aquestes sortides de camp es varen començar a dur a terme d'una manera ben profitosa, i s'han anat organitzant al llarg dels successius cursos de la Societat.

I en iniciar el present curs, hem pensat que era imprescindible de visitar Capellades, ja que a l'innegable interès que alberga aquesta vila en els aspectes geològics, geogràfics i econòmics, s'unia el fet que en ella reposen les despulles de Solé Sabarís.

La nostra iniciativa va ser acollida amb gran cordialitat per part de l'alcalde i de la resta del consistori. Perquè Capellades també recorda en tot moment els vincles que uniren Solé Sabarís amb aquesta població.

Ja des del seu matrimoni amb Conxita Sugranyes, nascuda a cal Franch, Solé se sentí unit a la vila i es va considerar en tot moment capelladí d'adopció. Val a dir, i és lògic, que on la seva col·laboració incondicional va recollir més fruit fou en els estudis de la geomorfologia de la zona i en la particular atenció a les prospeccions a l'Abric Romaní. De més, els seus estudis hidrològics sobre la vila i els seus entorns, amb referència a l'aqüífer Carme-Capellades, foren de base imprescindible a l'hora de dur a terme els treballs per a la millora de l'abastament d'aigua a la població. Això fou possible que, l'any 1977, s'aconseguís la portada d'aigües de la Font Cuitora a la vila.

Capellades és una població agraïda, i en morir Solé Sabarís el juliol de 1985, va decidir dedicar-li un extraordinari programa monogràfic amb motiu de la Festa Major. En aquest programa, que abraça d'una manera gairebé exhaustiva els diferents aspectes de la seva vida i de la seva obra, hi van col·laborar, entre d'altres rellevants figures, els prestigiosos geògrafs Lluís Casassas i Simó, Joan Vilà i Valentí, Jaume Mateu i Giral, Antonio Gómez Ortiz, Carles Carreras i Verdaguer i Enric Bertran i Gonzàlez.

Però ja des d'aquell moment va restar en l'aire la recança de què calia fer quelcom més. En el mateix programa que hem mencionat, Joan Farriol ja deia: «Crec molt sincerament que el nom del senyor Solé i Sabarís, temps ha, hauria d'estar esculpit en la placa d'algun carrer o lloc adient de la nostra vila i seria una prova d'homenatge i perpètua recordança de tots els vilatans». I l'Ajuntament ha acomplert aquest desig dedicant a la memòria de Solé Sabarís el monument que avui inaugurarem.

Un monument que reflecteix la solidesa de la cultura de Solé, l'esforç del seu treball, l'equilibri del seu esperit, la seva catalanitat, el seu esperit religiós i, en la seva mort,

la integració amb la pedra de turo, aquest travertí del seu Capellades adoptiu. Tot plegat assumint una simbologia més vinculada a la seva persona que el que hauria representat la dedicació d'un carrer. Simbologia, d'altra banda, reflectida, pensem que amb molt d'encert, en aquesta obra del capelladí Joan Escala Soteras. No cal dir com ens va omplir de joia el fet que coincidís aquesta iniciativa amb l'homenatge que volíem retre a Lluís Solé Sabarís, homenatge que constituïa un dels nostres propòsits més fervorosos en decidir venir a Capellades. I és per això que hem recolzat amb entusiasme aquesta iniciativa de perpetuar la memòria de l'enyorat professor i amic i ens hi hem adherit de tot cor.